

край се стремят да не го използват като свой етноним.

Тоест, в контекста на третирания тук проблем за смесените бракове и семейства е явно, че някои групи цигани по традиция не влизат в активни контакти с други групи, - още повече пък когато тези контакти имат да цел създаване на смесени бракове и семейства с групата на цуцуманите, която те третират като чужда на циганските представи за "свободен живот".

Както бе вече казано, проблемът за смесените бракове и семейства има две измерения. Дотук аз разглеждах първото измерение - смесените бракове и семейства на вътрешно-етнично равнище - между различни (по версии, професионални и други признаци) групи цигани. И ако аз отделих внимание на това измерение това е защото в неговото историческо формиране и практикуване се реализират процеси на херметизиране на циганите по отношение на брака и семейството. А това херметизиране не може да няма отражение и в следващия и по-висш етап на смесени бракове и семейства, в системата на които те трябва да надраснат не само вътрешноетническите си предубеждения, но и предубежденията си към другите етноси и етнически общности.

Разбира се, казаното по-горе съвсем не означава, че въпросното херметизиране има абсолютно стабилна и неизменна реализация в живота на нашите роми. Нищо подобно. Сред ромите в страната отдавна протича процес на интегриране с българската народност и нация, в пределите на който има свое място, роля и значение, и техният стремеж за създаване на смесени бракове и семейства с българи и българки. И това е така, защото в процеса на обществено-историческото общуване циганите са доловили не само собствената си необходимост от "разтваряне" към бита и културата на българския народ, но и липсата на крайна затвореност на българската народност и нация, тяхната готовност да се отворят за всички онези, които искрено и с любов се стремят да се влеят в тях. Вероятно съвременните, днешните кризисни преходни реалности ще редуцират или дори силно могат да стагнират подобни процеси и тенденции сред ромите и съответно на това да възкресят поредни етноизолации и етнохерметизации.